

अमर मैहल म्यूज़ियम

राजमार्ग

सन्हाकड़ा

आलीशान

शिल्पकार

थाहर

धर्मपत्नी

सुर्गबास

सपुत्र

नक्शा

उद्घाटन

संघासन

जातरू

म्यूज़ियम

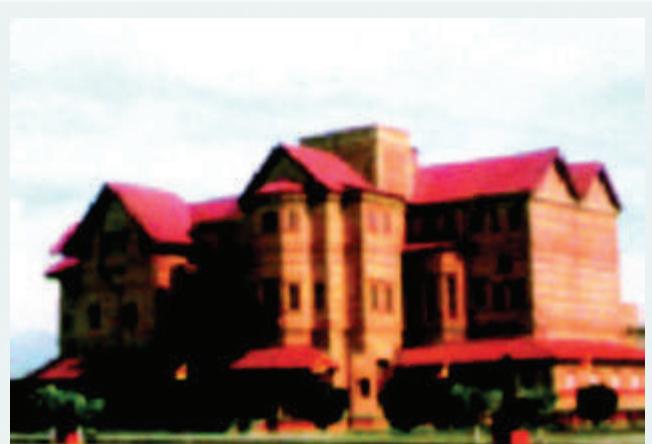
चित्र

इतिहासक

थाहर

जम्मू-कश्मीर राजमार्ग पर मांडा नांड दा इक सन्हाकड़ा थाहर ऐ। उत्थै सज्जी भेठा बने दा इक आलीशान मैहल दर्शकें दा मन मोही लैंदा ऐ। इस दा नांड 'अमर मैहल' ऐ। इसदे पिछ्छे त'वी नदी बगदी ऐ। इथ्युआं सारा जम्मू नजरी औंदा ऐ।

अमर मैहल दा नक्शा 1862 ई. च फ्रांस देश दे इक शिल्पकार नै त्यार कीता हा। इसगी महाराजा रणबीर सिंह हुंदे लौहके पुत्र राजा अमरसिंह होरें 1890 ई. च बनोआया हा। इस च महाराजा हरिसिंह हुंदी धर्मपत्नी श्रीमती

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
 ★ तारा देवी होर रौंहदियां हियां। 1967 ई. च उंदा सुर्गबास होई
 ★ गेआ। उंदे सपुत्रर डॉ. कर्ण सिंह ते नूंह श्रीमती यशोराज्य
 ★ लक्ष्मी होरें अमर मैहल हरि-तारा ट्रस्ट गी सौंपी दित्ता तां जे
 ★ इस मैहल गी इक म्यूज़ियम दे रूपा च बरतेआ जाए।

★ इस म्यूज़ियम दा विधि-विधान कन्नै उद्घाटन 1975 ई.
 ★ च बसाखी आहले दिन 13 अप्रैल गी उस बेल्ले दी प्रधानमंत्री
 ★ श्रीमती इंदिरा गांधी हुंदे द्वारा करोआया गेआ।

★ इस म्यूज़ियम च पं'जी ज्हार कताबां, मतियां हारियां
 ★ कला-कृतियां रकिखयां गेई दियां न। इस च महाराजा हरिसिंह
 ★ हुंदा सुन्ने दा संघासन बी रकखेआ गेदा ऐ। म्यूज़ियम दा सभनें
 ★ शा बड्डा हाल 'दरबार हाल' खुआंदा ऐ। इस च महाराजा
 ★ गुलाब सिंह हुंदे शा लेइयै डॉ. कर्ण सिंह ते राजमाता तारा देवी
 ★ ते श्रीमती यशोराज्य लक्ष्मी हुंदे चित्र दिक्खने जोग न।

★ 'अमर मैहल म्यूज़ियम' जम्मू दा इक दर्शनी इतिहासक
 ★ थाहर ऐ, जिसी दिक्खने आस्तै देश-विदेश थमां मते-हारे
 ★ जात्तरू औंदे रौंहदे न।

अभ्यास

1. हेठ दित्ते दे सुआलें दे जवाब लिखो :-
 (क) अमर मैहल म्यूज़ियम कु'त्थै बने दा ऐ?
 (ख) इस बिच्च बेहड़ियां चीजां रकिखयां गेदियां न?

- (ग) ਜਿਸ ਅਮਰ ਮੈਹਲ ਚ ਸ਼੍ਵੰਜ਼ਿਧਮ ਬਨੇ ਦਾ ਏ, ਤਉਸਗੀ ਕੁਸਨੇ
ਬਨੋਆਯਾ ਹਾ?
- (ਘ) ਏਹ ਮੈਹਲ ਸ਼੍ਵੰਜ਼ਿਧਮ ਲੇਈ ਕੁਸ ਟ੍ਰਸਟ ਗੀ ਸੌਂਪੇਅਗੇ ਦਾ ਏ?
- (ਝ) ਅਮਰ ਮੈਹਲ ਸ਼੍ਵੰਜ਼ਿਧਮ ਦਾ ਤਦ੍ਘਾਟਨ ਕੁਸਨੇ ਕੀਤਾ ਹਾ ਤੇ ਕਢੂਂ
ਕੀਤਾ ਹਾ?

ਤਦ੍ਦੇਸ਼ਯ : ਪਾਠੈ ਦਾ ਚੇਤਾ ਦਰਹਾਨਾ।

2. ਇਸ ਪਾਠ ਚ ਆਏ ਦੇ ਵਕਿਤਿਧੇਂ ਤੇ ਥਾਹਰੋਂ ਦੇ ਨਾਂਡ ਪਢੋ ਤੇ ਲਿਖੋ:-

ਵਕਿਤਿਧੇਂ ਦੇ ਨਾਂਡ	ਥਾਹਰੋਂ ਦੇ ਨਾਂਡ
(ਕ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਹ	..... ਮਾਂਡਾ
(ਖ) ਰਾਜਾ ਅਮਰ ਸਿੰਹ	..... ਜਸ਼੍ਮੂ
(ਗ) ਡੱਕ ਕਰਣ ਸਿੰਹ	..... ਕਸ਼ਮੀਰ
(ਘ) ਰਾਜਮਾਤਾ ਤਾਰਾ ਦੇਵੀ	..... ਫਾਂਸ
(ਝ) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਯਸ਼ੋਰਾਜ਼ ਲਕਸ਼ਮੀ	..... ਅਮਰ ਮੈਹਲ

ਤਦ੍ਦੇਸ਼ਯ : ਵਕਿਤਿਵਾਚਕ ਸੰਜਾ ਦੇ ਜਾਨ ਗੀ ਸੁਫ਼ੂਦ ਕਰਨਾ।

3. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦੋਂ ਕਨੈ ਵਾਕਿਆਵਾਂ ਪੂਰੇ ਕਰੋ :-

ਸਨਹਾਕੜਾ, ਤਕਾਵੀ, ਜਸ਼੍ਮੂ, ਸੁਰਗਬਾਸ, ਤਦ੍ਘਾਟਨ

- (ਕ) ਜਸ਼੍ਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜਮਾਰਗ ਪਰ ਮਾਂਡਾ ਨਾਂਡ ਦਾ ..... ਥਾਹਰ
ਏ।
- (ਖ) ਇਸਦੇ ਪਿਛੋਂ ..... ਨਦੀ ਬਗਦੀ ਏ।
- (ਗ) 1967 ਈ. ਚ ਮਹਾਰਾਨੀ ਤਾਰਾ ਦੇਵੀ ਹੁੰਦਾ ..... ਹੋਈ
ਗੇਆ।
- (ਘ) ਇਤਥੁਆਂ ਸਾਰਾ ..... ਨਜ਼ਰੀ ਔਂਦਾ ਏ।
- (ਝ) ਇਸ ਸ਼੍ਵੰਜ਼ਿਧਮ ਦਾ ..... 1975 ਈ. ਚ ਕਰੋਆਯਾ
ਗੇਆ।

ਉਦ੍ਦੇਸ਼ਿ : ਸ਼ਬਦੋਂ ਕਨੈ ਵਾਕਿਆਂ ਪੂਰਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ।

4. ਸ਼ਬਦੀ ਵਾਕਿਆਂ ਅਗੇ ਤੇ ਗਲਤ ਅਗੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਓ:-

- (ਕ) ਅਮਰ ਮੈਹਲ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ਿਲਪਕਾਰ ਨੈ ਤਾਰ
ਕੀਤਾ ਹਾ।
- (ਖ) ਇਸੀ ਰਾਜਾ ਅਮਰ ਸਿੱਹ ਹੋਰੋਂ ਬਨੋਆਯਾ ਹਾ।
- (ਗ) ਇਸ ਮੈਹਲ ਗੀ ਮ੍ਯੂਜਿਯਮ ਬਨਾਨੇ ਲੇਈ ਹਰਿ-ਤਾਰਾ ਟ੍ਰਸਟ ਗੀ ਸੌਂਪੀ
ਦਿੱਤਾ ਗੇਆ।
- (ਘ) ਇਸ ਮ੍ਯੂਜਿਯਮ ਚ ਇਕ ਲਕਖ ਕਤਾਬਾਂ ਨ।
- (ਙ) ਇਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਬਸਾਖੀ ਆਹਲੇ ਰੋਜ 1975 ਈ. ਚ ਹੋਆ
ਹਾ।

ਉਦ੍ਦੇਸ਼ਿ : ਵਿਚਾਰ-ਸ਼ਕਿਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

5. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦੋਂ ਗੀ ਸ਼ੁਦ੍ਧ ਰੂਪੇਂ ਚ ਲਿਖੋ :-

ਰਾਜਮਾਰਗ	.....	ਮਾਡਾਂ	.....
ਆਲਿਸ਼ਾਨ	.....	ਪੀਛੇ	.....
ਮੈਹਲ	.....	ਸੁਗਰਵਾਸ	.....
ਧਰਮਪਟਿਨ	.....	ਸ਼ੀਲਪਕਾਰ	.....

ਉਦ੍ਦੇਸ਼ਿ : ਸ਼ਬਦੀ ਹਿੱਜਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਬਦੀ ਲੇਖਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ।

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਆਸਤੈ ਨਿਰੰਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਚ ਬਰਤੋਈ ਦਿਿਧੋਂ ਵਿਕਿਤਵਾਚਕ ਸੰਜਾਏਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ
ਦਰਹਾਂਦੇ ਹੋਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਗੀ ਚਾਹਿਦਾ ਐ ਜੇ ਓਹ ਹੋਰ ਬੀ ਖਾਸ ਥਾਹਰੋਂ,
ਪੁਸ਼ਟਕਾਂ, ਨਵਿਧੀਆਂ, ਪਾਂਡਾਂ, ਦਰੇਆਏਂ, ਨੇਤਾਏਂ ਬਗੈਰਾ ਦੇ ਨਾਂਡ ਦਸਦੇ ਹੋਈ
ਵਿਦਾਰਥਿਆਂ ਗੀ ਵਿਕਿਤਵਾਚਕ ਸੰਜਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਪਕਕਾ ਕਰਾਨ।